

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosc/170206,78-rocznica-bitwy-w-rejonie-Osowe-Grzedy-Osowe-Grzedy-8-wrzesnia-2022.html>
2022-12-04, 16:38

78. rocznica bitwy w rejonie Osowe Grzędy - Osowe Grzędy, 8 września 2022

78 lat temu, 8 września 1944 r., w okolicach wsi Osowe Grzędy doszło do największej bitwy, jaką żołnierze Armii Krajowej pod dowództwem rotmistrza Wiktora Konopki, ps. Grom (dokładnie 9. Pułk Strzelców Konnych AK) stoczyli w naszym regionie z Niemcami, będąca niejako częścią akcji "Burza". O wiele liczniejsza i dobrze uzbrojona niemiecka dywizja okrążyła oddział polski. Mimo znacznej przewagi wroga Polacy stawiali opór, a części udało się wyrwać z okrążenia.

8 września 2022 roku w miejscowości Osowe Grzędy, odbyły się uroczystości przy pomniku z nazwiskami poległych Polaków w walkach z Niemcami i NKWD, żołnierzy,

mieszkańców spacyfikowanej wioski i zamordowanych leśników.

W obchodach z okazji 78. rocznicy bitwy w rejonie Osowe Grzędy, udział wzięli m.in. wiceminister edukacji i nauki Dariusz Piontkowski, wojewoda podlaski Bohdan Paszkowski, poseł Kazimierz Gwiazdowski, poseł Jarosław Zieliński, przedstawiciele organizacji kombatanckich, parlamentarzyści, reprezentanci okolicznych samorządów, służby mundurowe (również przedstawiciele armii amerykańskiej Kapitan Jeffrey W. Hanson oraz sierżant Daniel M. Hendershot), młodzież, w tym również harcerze i Strzelcy, a także mieszkańcy. Z ramienia Instytutu Pamięi Narodowej na uroczystościach obecny był naczelnik Oddziałowego Biura Badań Historycznych Instytutu Pamięi Narodowej w Białymstoku dr hab. Krzysztof Sychowicz, który podczas obchodów wygłosił okolicznościową prelekcję.

"Grzędy są istotne z dwóch powodów. Po pierwsze jest to miejsce, gdzie doszło do pacyfikacji miejscowości i wymordowania mieszkańców przez Niemców w czasie II Wojny Światowej - między innymi za pomoc udzieloną partyzantom. I oczywiście bitwa żołnierzy Armii Krajowej, grupy Narodowych Sił Zbrojnych z Niemcami na przełomie 8 i 9 września 1944 roku." - mówił naczelnik Oddziałowego Biura Badań Historycznych Instytutu Pamięi Narodowej w Białymstoku dr hab. Krzysztof Sychowicz.

14 sierpnia 1977 r. w rajgrodzkim kościele odsłonięto okolicznościową tablicę poświęconą tej bitwie. Wśród zgromadzonych tłumów byłych akowców i mieszkańców regionu był m.in.: ks. bp Mikołaj Sasinowski, płk Władysław Liniarski "Mścisław", płk Władysław Kauffman "Bogusław", płk Zygmunt Działyński "Dziarmaga", płk Jan Orzechowski "Strzała", mjr Władysław Bruliński "Oskar" oraz ks. Stanisław Kossakowski.

Pomnik upamiętniający to wydarzenie stanął dopiero 40 lat po wojnie.